

CASE 5: FULDMAGT

Diskussionspunkter

1 Diskussionspunkternes karakter

Disse diskussionspunkter tjener alene til at give overordnet vejledning om, hvilke problemstillinger der kan diskuteres til seminaret. Underviser kan sagtens komme ind på andre juridiske problemstillinger. De studerendes argumentation kan blive afgørende for den konkrete subsumption.

Diskussionspunkterne er udfærdiget til inspiration for underviser og skal ikke ses som en rettevejledning. De er IKKE til de studerende.

2 Gruppernes opgaver/roller i case-dokumentet

Gruppe	Rolle
Gruppe 1	Advokater for a) Beatrix (mod Ladcyklen.com og Kunden Carlitos) og b) Troels Tophue (mod Simone og Benny)
Gruppe 2	a) Advokater for Kunden Carlitos (mod Ladcyklen.com og Beatrix) b) Drej faktum for case 1
Gruppe 3	Advokater for a) Ladcyklen.com (mod Beatrix og Kunden Carlitos) og b) Simone (mod Benny og Troels Tophue)
Gruppe 4	Dommere
Gruppe 5	Drej faktum for case 1 og 2.
Gruppe 6	a) Advokater for Benny (mod Simone og Troels Tophue) b) Drej faktum for case 2.

3 Overordnede bemærkninger

3.1 Overordnet løsningsstruktur

En overordnet struktur, man kan hjælpe de studerende igennem, er denne:

1. Er der et fuldmagtsforhold?

- Handler fuldmægtigen for fuldmagtsgivers regning og i fuldmagtsgivers navn?
- Hvilken type fuldmagt?
- Er fuldmagten trukket tilbage?

2. Er fuldmagtsgiver bundet af aftalen?

- Er handlingen inden for legitimationen?
- Er handlingen inden for bemyndigelsen?
- Hvis inden for legitimation, men uden for bemyndigelse: Er tredjepart i ond tro?

3. Konklusion (fuldmagtsgiver og tredjepart): Er fuldmagtsgiver bundet?

4. Retsvirkninger (fuldmagtsgiver og tredjepart):

- Hvis fuldmagtsgiver er bundet: Fuldmagtsgiver skal opfylde over for tredjepart. Evt. naturalopfyldelse og erstatning.
- Hvis fuldmagtsgiver ikke er bundet: Ingen aftale mellem fuldmagtsgiver og tredjepart.

5. Kan taberen kræve erstatning fra fuldmægtigen?

- Hvis fuldmagtsgiver er bundet (og ikke ønskede det): Afhænger af aftalen mellem fuldmagtsgiver og fuldmægtig.
- Hvis fuldmagtsgiver ikke er bundet (og tredjepart ønskede aftalen): Følg testen i AFTL § 25.

6. Konklusion og retsvirkninger (fuldmægtigen): Skal fuldmægtigen betale erstatning?

3.2 AFTL § 25: Fuldmægtigens erstatningsansvar

Her følger testen af AFTL § 25. Bestemmelsen er svær at læse, men én måde at beskrive den til de studerende er sådan her:

Udgangspunktet er: Fuldmægtigen skal betale erstatning til tredjepart, hvis fuldmagtsgiver ikke vil holde aftalen.

Men § 25 giver fire undtagelser, hvor fuldmægtigen alligevel ikke er erstatningsansvarlig:

1. Fuldmægtigen havde faktisk fuldmagt. Fuldmægtigen har handlet inden for sin bemyndigelse, men fuldmagtsgiver vil alligevel ikke holde aftalen (fx fordi fuldmagtsgiver har fortrudt). Her er det ikke fuldmægtigens skyld. Tredjepart må i stedet holde sig til fuldmagtsgiver.

2. Fuldmagtsgiver vælger at holde aftalen alligevel. Fuldmægtigen har overskredet sin fuldmagt, men fuldmagtsgiver accepterer aftalen alligevel (ratihabition). Her lider tredjepart intet tab, så der er intet at erstatte.

3. Tredjepart var i ond tro. Tredjepart vidste eller burde vide, at fuldmægtigen ikke havde fuldmagt. Fx: Fuldmægtigen handler uden for legitimationen. Eller fuldmægtigen siger til tredjepart: "Jeg har faktisk fået at vide, at jeg ikke må gå med til så lav en pris."

4. Fuldmægtigen var selv i undskyldelig uvidenhed. Fuldmægtigen havde ikke fuldmagt, men det skyldtes omstændigheder, som (a) fuldmægtigen ikke kendte til, og (b) tredjepart ikke med rimelighed kunne forvente, at fuldmægtigen kendte til. Fx: En fuldmagt sendt direkte til tredjepart tilbagekaldes, mens tredjepart og fuldmægtig forhandler. Fordi tilbagekaldelsen sendes til tredjepart, kunne tredjepart ikke forvente, at fuldmægtigen vidste det.

4 Sag 1: Beatrix og rabatten (Stillingsfuldmagt)

4.1 Formål

Argumentere om grænser for bemyndigelse og legitimation.

Navigere i § 25.

4.2 Gennemgang

Baggrund:

Beatrix har solgt cykel til kunden Carlitos med 25% rabat. Spørgsmålet er, om Anders er bundet af aftalen, og afhængig heraf, om Anders eller Carlitos kan kræve erstatning fra Beatrix.

1. Er der et fuldmagtsforhold?

Ja. Beatrix handler som ansat i Ladcyklen.com og indgår aftaler på butikkens vegne.

Fuldmagtstype: Stillingsfuldmagt, jf. AFTL § 10, stk. 2. Beatrix er ansat som salgselev, hvilket er en stilling, der sædvanligvis indebærer kompetence til at sælge varer og give rabatter.

Fuldmagten er ikke trukket tilbage.

2. Er fuldmagtsgiver bundet af aftalen?

Legitimationens grænser:

Legitimationens grænser er bestemt af lov og sædvane, og hvis dette ikke er klart en afvejning af følgende momenter: 1) dispositionens størrelse. 2) Hvor usædvanlig dispositionen er. 3) Hvor nemt det ville være at indhente en særskilt fuldmagt fra fuldmagtsgiver (Bryde Andersen 2023, 97).

Der er tale om en relativt stor disposition. Men det fremstår ikke usædvanlig, når sammenholdes med de rabatter, der fx gives til Black Week (33%). Faktum siger ikke noget om, hvor nemt det ville være at indhente samtykke fra fuldmagtsgiver. Men det kunne diskuteres: Er Anders i butikken? Er det tydeligt, at Beatrix er salgselev? Hvis ja til begge, ville det tale imod legitimationen.

Smh. Bryde Andersen (2021, 309), der angiver, at så længe rabatter er inden for bruttoavancen, må det som udgangspunkt antages, at inden for legitimation. Konkret rabat er inden for bruttoavancen.

Bryde Andersen (2021) er ikke pensum, men studerende har gratis adgang til bogen som supplerende læsning via Absalon.

Mest taler for at rabatten er inden for legitimation.

Bemyndigelsen:

Anders' instruks indebærer egentlig to begrænsninger: 1) Han må ikke lide et "tab" på salget. 2) Rabat må kun gives, når kunder køber stort ind.

Casens faktum kan bruges til at diskutere begge dele.

Tab: Bruttfortjenesten er typisk 50%. Derfor næppe noget tab. Anders var også villig til at sælge cykel med 33% rabat under Black Week.

Køber stort ind: Det er i hvert fald at købe stort ind, når kunder køber ind for 60.000 kr. og 100.000 kr. Og det er ikke stort ind, når kunden køber en cykelhjelm.

Kan diskuteres om 40.000 er at købe stort ind. Men da alle eksempler, hvor rabat var ok, handler om salg af ladcykel, er der nok mest, der taler for, at Kunden Carlitos har købt "stort ind."

Kunden Carlitos' gode tro: Sandsynligvis ja. Kunden har ingen grund til at vide, hvad Anders' interne instrukser er. 25% rabat er ikke så usædvanligt, at kunden burde have spurgt ind.

3. Konklusion (fuldmagtsgiver og tredjepart): Mest taler for inden for legitimation og kundens gode tro. Så Ladcyklen.com er bundet af aftalen.

4. Retsvirkninger: Hvis Anders er bundet: Kunden kan kræve at købe cyklen til den aftalte pris (30.000 kr. efter 25% rabat på 40.000 kr.) eller kræve erstatning.

5. Kan taberen kræve erstatning fra fuldmægtigen?

Hvis Anders er bundet (men ikke ønskede det, og uden for bemyndigelse): Afhænger af aftalen. Se dog også: EAL § 23, stk. 3: Arbejdsgiver kan alene rejse krav, hvis det findes rimeligt under "hensyn til den udviste skyld, arbejdstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt." De studerende vil lære mere om EAL § 23, når de når til erstatningsretten. Her kan det kort siges: Den udviste skyld er begrænset. Anders har givet en ganske uklar instruks. Beatrix er alene salgselev, så hendes stilling taler mod ansvar. Samlet: Anders kan formentlig ikke kræve erstatning fra Beatrix.

Hvis Anders ikke er bundet: Følger testen i § 25. Intet synes at tale for nogen af undtagelserne, så Beatrix vil være ansvarlig på objektivt grundlag for tabet.

6. Konklusion og retsvirkninger Beatrix: Anders kan formentlig ikke kræve erstatning fra Beatrix. Carlitos kan.

5 Sag 2: Benny, Simone og Troels Tophue

5.1 Formål

Træne forskelle i forskellige fuldmagtstyper.

Tilbagekaldelse af fuldmagt.

Erstatningskrav mod FM.

5.2 Baggrund

Benny giver Simone fuldmagt til at sælge en signetring og MacBook. Benny fortryder senere. Spørgsmålet er, om Benny er bundet af Simones salg af begge dele til Troels, og om der kan rettes erstatningskrav mod Simone.

MACBOOK

1. Er der et fuldmagtsforhold? Ja.

Fuldmagtstype: § 18. Aftale mellem Benny og Simone.

Tilbagekaldt? Ja. Simone modtager og læser besked fra Benny.

2. Er fuldmagtsgiver bundet? Da fuldmagt er trukket tilbage, er Benny ikke bundet.

3-4. Konklusion og retsvirkninger (Benny og Troels): Benny er ikke bundet af aftalen. Troels Tophue må udlevere MacBook'en (vi antager at Troels fik den, da Simone solgte til Troels).

5-6. Erstatning (Mod Simone): Troels kan kræve erstatning af Simone efter AFTL § 25. Næppe nogen undtagelser, der redder Simone.

SIGNETRINGEN:

1. Er der et fuldmagtsforhold? Ja.

Fuldmagtstype: Særskilt legitimationsfuldmagt: § 13.

Tilbagekaldt? Nej. § 13 fuldmagt er trukket tilbage, når besked om dette er kommet frem til tredjepart, altså Troels.

2. Er fuldmagts giver bundet?

Salget er uden for bemyndigelse.

Inden for legitimation? Faktum siger ikke meget om legitimationens grænser. De studerende kan diskutere.

Hvis inden for legitimationen må det lægges til grund, at Troels er i god tro.

3-4. Konklusion og retsvirkninger (Benny og Troels):

Benny er formentlig bundet af aftalen. Troels kan beholde ringen.

5-6. Erstatning (Mod Simone): Benny er bundet mod sin vilje. Hans krav mod Simone afhænger af deres interne aftale og af opdragets karakter. Bryde Andersen (2023, 102) anfører, at det ved vennetjenester ”nok” kræver grov uagtsomhed for et erstatningskrav. Simone ignorerer direkte beskeden fra Benny. Det taler for grov uagtsomhed.

Kan diskuteres, hvad det betyder, at ”Benny hele tiden ombestemmer sig.” Havde Simone en berettiget forventning om, at Benny ville ombestemme sig igen?

6 Forslag til drej faktum

Nedenfor er nogle forslag til, hvordan faktum kunne drejes og de mulige konsekvenser heraf. Formålet er at få de studerende til at reflektere og selv afsøge grænserne for de regler, de lærer om. Der vil ikke altid være klare svar på spørgsmålene.

Ladcyklen.com, Beatrix og Kunden Carlitos:

- Hvad hvis Beatrix havde givet 50% rabat eller butikken havde et skilt, hvor der stod ”max 10% rabat” (mere taler for uden for legitimation)

Benny, Simone og Troels Tophue

MACBOOK'EN

- Hvad hvis Simone havde sagt: “Benny har sagt, jeg ikke må sælge. Men lad os bare gøre det alligevel”? (Troels i ond tro, kan ikke kræve erstatning fra Simone)

SIGNERING

- Hvad hvis Simone havde sagt til Troels: “Benny sagde faktisk, jeg ikke skulle sælge, men han ombestemmer sig hele tiden.”? (Fuldmagt ikke tilbagekaldt, men Troels i ond tro. Benny ikke bundet)
- Hvad hvis Troels havde set tilbagekaldelsen på Simones telefon? (Troels i ond tro – Benny ikke bundet)
- Hvad hvis Benny havde sendt beskeden til Simone med besked om at vise den til Troels? (§ 16-fuldmagt? Diskutér hvornår noget er “bestemt til forevisning”)
- Hvis § 16, hvordan skulle Benny så tilbagekalde fuldmagten? (Tilbagekaldelse kræver, at dokumentet fratages/tilintetgøres.)

Ver. 2026.02.09 – RB